

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น
ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม*

FACTORS AFFECTING POLITICAL PARTICIPATION IN LOCAL ELECTIONS
AT AMPHAWA DISTRICT IN SAMUT SONGKHRAM

ธนภุต โปธิ์กลิ่น

Thanakrit Phoklin

ดาวนภา เกตุทอง

Dawnapa Kettong

อนุชา พละกุล

Anucha Bhalakula

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: 6637204022@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และ 3) นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถาม กับประชากรที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 399 คน และวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นใน อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.30$, S.D.=0.74) 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอุปนิหัตถกรรม 7 โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) พบว่า ประชาชนในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ประชาชนได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติในสังคมน้อยเกินไป บางส่วนไม่สนใจเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ขาดการมีส่วนร่วมในการรณรงค์การไม่ซื้อสิทธิขายเสียงภายในชุมชน การตรวจดูคุณสมบัติของผู้สมัครเลือกตั้งและการสังเกตการณ์การนับคะแนนเสียง ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติในสังคม แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบผลประโยชน์ ในกิจกรรมต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทลงโทษของการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง มีการเปิดเผยคุณสมบัติที่ชัดเจนของผู้สมัครเลือกตั้ง และควรแต่งตั้งตัวแทนประชาชนในชุมชนเป็นคณะกรรมการติดตามตรวจสอบผลการเลือกตั้ง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, การเลือกตั้ง, ผู้บริหารท้องถิ่น, อำเภออัมพวา, จังหวัดสมุทรสงคราม

Abstract

This research aims to 1) study political participation, 2) compare the political participation of citizens, and 3) present factors affecting public political participation. Quantitative research collected data by distributing questionnaires to a sample population of 399 people. Qualitative research was conducted through in-depth interviews with 9 key informants. The research findings showed that: 1) The overall level of political participation of citizens in local elections in Amphawa District, Samut Songkhram Province, was moderate ($\bar{x}=3.30$, $S.D.=0.74$). 2) A comparison of political participation of citizens in local elections in Amphawa District, Samut Songkhram Province, revealed that gender, age, education, occupation, and monthly income did not differ significantly in overall political participation at the 0.05 statistical significance level. The relationship between the seven principles of non-decline and non-decline was significantly different overall, thus supporting the hypothesis at the 0.05 statistical significance level. 3) It was found that citizens in Amphawa District, Samut Songkhram Province, received insufficient training on laws, regulations, and rules that should be followed in society. Some individuals showed no interest in participating in political activities, lacking involvement in campaigns against vote buying within the community, and in scrutinizing the qualifications of election candidates and observing vote counting. Suggestions included: regular training on laws, regulations, and appropriate conduct in society; organizing political activities to inform the public about the benefits of various activities; publicizing and educating the public about the penalties for vote buying in elections; clearly disclosing the qualifications of election candidates; and appointing community representatives to a committee to monitor election results.

Keywords: Political participation, Elections, Local administrators, Amphawa District, Samut Songkhram Province.

บทนำ

ประชาชนกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไปมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเมืองดีแต่ก็ปฏิเสธที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบทางการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เลขาธิการความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อพฤติกรรมของทางการเมืองที่มีสังกัดอยู่นอกจากพื้นที่นั้นวิถีชีวิตในโลกเศรษฐกิจแบบทุนนิยมทำให้คนกลุ่มนี้มีความเร่งรีบในการดำรงชีวิตแสวงหาความมั่งคั่งความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ชีวิตส่วนตัวโดยได้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าชาติจิตสาธารณะจนทำให้ไม่สนใจการมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์ โดยปราศจากความตระหนัก ความเข้าใจในคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะมีปัจจัยแทรกซ้อนอื่น ๆ คือ การไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งสูงมากแต่ในความเป็นจริงมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงกันอย่างมากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นนี้ ยังก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาการเมืองรวมถึงการปฏิเสธการเมืองอีกด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่มีระบบ และมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการมากเกินไปที่ผ่านมาจะเห็นว่าเกิดการประท้วงกดดันรัฐบาลเพื่อให้ออกมาแก้ปัญหาต่าง ๆ

อย่างต่อเนื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองลักษณะนี้บางครั้งจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศได้

ปัญหาจากบทบาทของการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย มีสาเหตุอย่างหนึ่ง คือการขาดองค์หรือสถาบันการเมืองที่คอยกระตุ้นให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอยู่เสมอสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ คือ “พรรคการเมือง” ในปัจจุบันพรรคการเมืองยังเป็นองค์กรที่อ่อนแอมาก ขาดความเป็นสถาบันที่ต่อเนื่องปัญหาสำคัญที่สุดของพรรคการเมืองไทยคือเป็นองค์กรที่ซับซ้อน และต้องเผชิญกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พรรคการเมืองไทยตั้งขึ้นจากการรวมตัวของสมาชิกเพื่อสนับสนุนผู้นำทางการเมืองคนใด คนหนึ่งเท่านั้น พรรคการเมืองทุกพรรคไม่ว่าเล็กหรือใหญ่มีสาขาพรรคน้อย มีแต่รูปแบบเท่านั้นไม่มีบทบาทอะไร (อมร รักษาสมัย และคณะ, 2544) ยังมีปัญหาอีกประการคือปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย และแสดงถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยไม่สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะประชาชนโดยทั่วไปเชื่อว่าการเมืองหรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเท่านั้น อีกหนึ่งอย่างคนไทยยังเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์เกินความรู้สึก ทั้งนี้ทำให้ประชาชนขาดความศรัทธา ความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ถ้าเข้าไปก็มักจะมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น ๆ เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องเงินทองกับการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ใช่เป็นเรื่องของจิตสำนึกทางการเมืองลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองคนไทยอย่างหนึ่งที่ไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือการยอมรับในอำนาจนิยมของความเป็นข้าราชการ โดยประชาชนมองข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำเมื่อข้าราชการแนะนำ หรือชักจูงไปในทางใด ประชาชนจึงมักปฏิบัติตามโดยไม่ได้แย้งซึ่งไม่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย

อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย เทศบาลตำบล จำนวน 3 เทศบาล รายละเอียดดังนี้ 1. เทศบาลตำบลอัมพวา 2. เทศบาลเหมืองใหม่ 3. เทศบาลสวนหลวง และองค์การบริหารส่วนตำบล 10 ตำบล รายละเอียดดังนี้ 1. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา 2. องค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ 3. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองใหม่ 4. องค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง 5. องค์การบริหารส่วนตำบลแควอ้อม 6. องค์การบริหารส่วนตำบลปลายโพงพาง 7. องค์การบริหารส่วนตำบลบางแค 8. องค์การบริหารส่วนตำบลแพรงหนามแดง 9. องค์การบริหารส่วนตำบลยี่สาร 10. องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม, 2567) จากสถิติการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภออัมพวา ในปี 2564 พบว่า ในเทศบาลจำนวน 3 เทศบาล และในองค์การบริหารส่วนตำบล 10 ตำบล ของอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งหมด 44,681 คน มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้ง จำนวน 32,805 คน มีจำนวนบัตรดี จำนวน 30,277 ฉบับ บัตรเสีย จำนวน 1,386 ฉบับ ฉบับไม่เลือกผู้ใด จำนวน 1,142 ฉบับ และมีจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ จำนวน 11,876 ฉบับ (สำนักงาน กกต. จังหวัดสมุทรสงคราม, 2567) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชน ส่วนน้อยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีจำนวนมาก และประชาชน มีการเข้าร่วมในการใช้สิทธิในการเป็นส่วนหนึ่งของการลงคะแนนเสียงเลือกผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนภาคประชาชน ระดับองค์กรปกครองส่วนเขตอำเภออัมพวา หรือที่เรียกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในวาระ 4 ปี อย่างไรก็ตาม จำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือมากถึง 11,876 ฉบับ มิได้แสดงให้เห็นถึงเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับองค์กรปกครองส่วนเขตอำเภออัมพวา เท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลทำให้ประชาชนไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์การกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกตั้ง และปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ ที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้

ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยเน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการนำหลักกฏการบริหาร 7 มาปฏิบัติใช้เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการภายในองค์กร ประกอบไปด้วย 1) การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ หมายถึง การเข้าร่วมประชุม หรือรับฟังนโยบายทางราชการจากผู้นำหมู่บ้านเป็นประจำ เข้าร่วมปรึกษาหารือกับประชาชนในหมู่บ้านเป็นประจำ และเข้าร่วมอบรมสัมมนาจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นประจำ ยอมรับในเหตุผลที่ถูกต้องที่เป็นประโยชน์เพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกันของทุกคนในสังคม ซึ่งความเจริญไม่เกิดความเสื่อมในทุกระยะ 2) การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม หมายถึง การอยู่ร่วมประชุมหรือรับฟังนโยบายทางราชการจากผู้นำหมู่บ้านจนจบการประชุมเข้าร่วมประชุมตรงตามกำหนดเวลาและเลิกประชุมตามกำหนดเวลาทุกครั้งได้ร่วมลงมติในที่ประชุมทำให้เกิดความยุติธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่คนที่อยู่ร่วมกันเพื่อทุกคนจะได้ยอมรับในสิ่งที่จะทำลงไปด้วยความเต็มใจ 3) การไม่บัญญัติหรือล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ หมายถึง ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศว่าด้วยการเลือกตั้งไม่เล็งกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และเชิญชวนให้คนอื่นศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ว่าด้วยการเลือกตั้งจะต้องบัญญัติ และไม่ล้มเลิกระเบียบกฏเกณฑ์ต่าง ๆ ของคณะ และสังคมตามความพอใจของตนหรือของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง 4) การเคารพเชื่อฟังผู้นำ ประชาชน ผู้รู้ ผู้อาวุโส หมายถึง การให้ความเคารพ และเชื่อฟังผู้นำหมู่บ้านเคารพผู้นำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ การปกครอง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศว่าด้วยการเลือกตั้งประกอบกับการอยู่ร่วมกันในสังคมต้องมีผู้นำถ้าเราให้การเคารพและเชื่อฟังผู้นำสังคมก็ไม่วุ่นวาย 5) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี หมายถึง ให้โอกาสแก่สตรีสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างเสรี เป็นตัวแทนของชุมชนในการเข้าร่วมเข้าร่วมกิจกรรมภายนอกชุมชน และให้โอกาสสตรีมีบทบาทภายในหมู่บ้าน เช่น เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง 6) การรักษาวินัยธรรมประเพณี หมายถึง การส่งเสริมเอกลักษณ์ รักษาสิทธิขั้นพื้นฐานการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย รักษา ระเบียบการเลือกตั้ง ตามระบอบประชาธิปไตย เข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น การให้ความเคารพและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญในศาสนาเพื่อจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มคนในหมู่คณะที่อยู่ร่วมกัน และระลึกถึงกัน เช่น การเคารพพระปฐมเจดีย์ 7) การอารักขาคุ่มครองโดยพระพุทธรูป แก่ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ หมายถึง รักษาสิทธิในการเลือกตั้งให้มีความบริสุทธิ์ยุติธรรมรักษาพระพุทธรูปศาสนาโดยการสนับสนุนกิจกรรมของพระพุทธรูปศาสนา คุ่มครองพระพุทธรูปศาสนา คุ่มครองป้องกันภัยพระพุทธรูปศาสนา โดยนำหลักธรรมมาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับชุมชนสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกรายบุคคล
3. นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการประยุกต์หลักกฏบริหาร 7

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้ดังนี้

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในเขต อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 44,681 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 รูปหรือคน ผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 2 คน ผู้นำท้องที่ จำนวน 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 9 รูปหรือคน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากผู้เกี่ยวข้องกับความรู้อย่างเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Questionnaire) ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการบริหารธรรม 7 จำนวน 21 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบ เฮอร์เบิร์ตแม็คคอลลอสกี ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 ท่าน ซึ่งจากการคำนวณหาค่า IOC ครั้งนี้ได้เท่ากับ 0.94 และในการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามในภาพรวมทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นการใช้คำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถออกความเห็นหรือให้ข้อมูลได้อย่างเปิดกว้าง ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามและหลักการบริหารธรรม 7

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 ชุด ซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 รูปหรือคน จากนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 รูปหรือคน ผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 2 คน ผู้นำท้องที่ จำนวน 3 คนแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ สำหรับแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยที่ส่งต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัด

สมุทรสงคราม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามหนึ่งตัว ซึ่งส่งผลมาจากตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป ที่เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินได้ว่าจะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป

2) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่นๆ ได้

ผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

(n = 399)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง	3.21	0.74	ปานกลาง
2. ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้งท้องถิ่น	3.35	0.75	ปานกลาง
3. ด้านการตัดสินใจในทางการเมือง	3.35	0.75	ปานกลาง
ภาพรวม	3.30	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.30$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้งท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.35$, S.D.=0.75), รองลงมา ด้านการตัดสินใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.35$, S.D.=0.75) และด้านการดำเนินการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.30$, S.D.=0.74) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ หลักธรรมอภิธานิธรรม 7

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ หลักธรรมอภิธานิธรรม 7

(n = 399)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองฯ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การประชุมกันเองนิตย	2.93	0.56	ปานกลาง
2. การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม	2.98	0.44	ปานกลาง
3. การไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิกที่บัญญัติตามอำเภอใจ	3.82	0.63	มาก
4. การเคารพอำนาจผู้นำ ประชาชน ผู้รู้ ผู้อาวุโส	3.32	0.87	ปานกลาง
5. การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี	3.36	0.52	ปานกลาง
6. การรักษาวินัยธรรมประเพณี	3.30	0.53	ปานกลาง
7. การอารักขาคุ่มครองโดย ขอบธรรมแก่ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์	3.50	0.52	ปานกลาง
ภาพรวม	3.31	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ หลักอภิธานิธรรม 7 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$, S.D.=0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิกที่บัญญัติตามอำเภอใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.82$, S.D.=0.63), รองลงมาการอารักขาคุ่มครองโดย ขอบธรรมแก่ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.50$, S.D.=0.52), การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.36$, S.D.=0.52), การเคารพอำนาจผู้นำ ประชาชน ผู้รู้ ผู้อาวุโส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.32$, S.D.=0.87) , การรักษาวินัยธรรมประเพณี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= =3.30$, S.D.=0.53) , การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.93$, S.D.=0.56), และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การประชุมเองนิตย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.40$, S.D.=0.45) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. หลักอภิธานิธรรม 7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.31$, S.D.=0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิกที่บัญญัติตามอำเภอใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย คือ การอารักขาคุ่มครองโดย ขอบธรรมแก่ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี การเคารพอำนาจผู้นำ ประชาชน ผู้รู้ ผู้อาวุโส การรักษาวินัยธรรมประเพณี การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม การประชุมกันเองนิตย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุรเดช สุเมธโส (บุญเรือง) (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในตำบลท่าผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่” ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ 1. ด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักธรรมาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 2. ด้านการสร้างหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งตามหลักธรรมาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ปัจจัยส่วนบุคคลของพบว่าประชาชนที่มี อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน มีนัยสำคัญที่ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

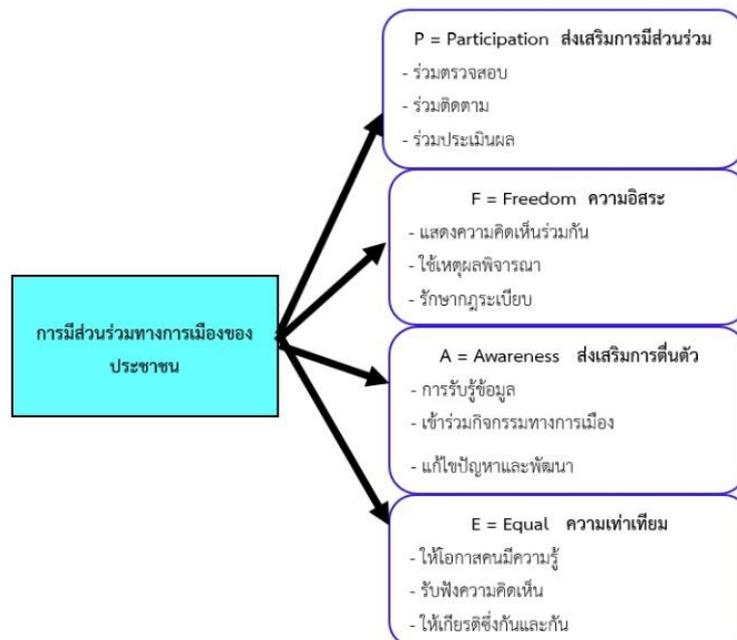
2. การเปรียบเทียบหลักการบริหารนิยธรรม 7 ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ระดับมากที่สุด การไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิกที่บัญญัติตามอำเภอใจ การอารักขาคุ่มครองโดย ขอบธรรมแก่ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี การเคารพเชื่อฟังผู้นำ ประชาชน ผู้รู้ ผู้อาวุโส การรักษาวินัยธรรมประเพณี การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม การประชุมกันเนื่องนิตย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการวรวิฑูริ สุเมธ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและหลักการบริหารนิยธรรม พบว่า อายุ สถานภาพสมรส และหลักการบริหารนิยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง ส่วนเพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะ พบว่า ประชาชนควรพร้อมเพรียงกันไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้อยู่ภายในกรอบเวลา ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบการเลือกตั้ง ให้ความเคารพคณะกรรมการการเลือกตั้ง อีกทั้งให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่จำกัดเพศ ร่วมปรึกษาวัฒนธรรมการเมืองแบบ ประชาธิปไตย ส่งเสริมระบบการเมืองเชิงสร้างสรรค์ให้คงอยู่ในสังคมต่อไป

3. นำเสนอปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นใน อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรม 7 พบว่า ประชาชนได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ควรปฏิบัติในสังคมน้อยเกินไป บางส่วนไม่สนใจเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ขาดการมีส่วนร่วมในการณรงค์การไม่ซื้อสิทธิขายเสียงภายในชุมชน การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครเลือกตั้งและการสังเกตการณ์การนับคะแนนเสียงข้อเสนอแนะ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนและการนำหลักการบริหารนิยธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ ควรมีการจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติในสังคม แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบผลประโยชน์ ในกิจกรรมต่าง ๆ ประชาชนสัมพันธ์และจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทลงโทษของการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง มีการเปิดเผยคุณสมบัติที่ชัดเจนของผู้สมัครเลือกตั้ง และควรแต่งตั้งตัวแทนประชาชนในชุมชนเป็นคณะกรรมการติดตามตรวจสอบผลการเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิต วงษ์สกุล (2563) ได้ศึกษาเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยประชาชนควรเข้าใจว่าตนมีสิทธิในการออกเสียงเพื่อแสดงจุดยืน

ทางการเมืองได้อย่างเท่ากันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบบประชาธิปไตยทุกคนในฐานะสมาชิกของสังคมสามารถพัฒนาสังคมประเทศชาติของตนได้ 3. แนวทางการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ทำได้โดยการส่งเสริมการกล่อมเกลางานการเมืองให้กับประชาชน ประชาชนควรได้รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากกลุ่มเพื่อนและชุมชนมากยิ่งขึ้นโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง ประชาชนควรใช้หลักอภิปรายธรรม 7 ในการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองโดยหมั่นเข้าร่วมประชุมทางการเมือง มีการพร้อมเพรียงกันในการประชุม ไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบเดิมมีความเคารพและรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างทางการเมืองเคารพต่อสตรีเพศให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ที่มาเยือน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามเป็นการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างอิสระเสรี และมีความเท่าเทียมกันทุกฝ่าย ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบในการปฏิบัติตนในการเลือกตั้งที่ถูกต้อง ผู้นำท้องถิ่นตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ความดูแลเอาใจใส่ประชาชน พร้อมทั้งการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนในท้องถิ่น โดยนำหลักอภิปรายธรรม 7 ได้แก่ 1) การหมั่นประชุมเนืองนิตย์ 2) การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม 3) การไม่บัญญัติหรือล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) การเคารพเชื่อฟังผู้นำ ประชาชน ผู้รู้ ผู้อาวุโส 5) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี 6) การรักษาวัฒนธรรมประเพณี 7) การอารักขาคุ้มครองโดย ขอบธรรมแก่ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์มาบูรณาการกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง 2) ด้านการรณรงค์เลือกตั้งท้องถิ่น 3) ด้านการตัดสินใจในทางการเมือง ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม PFAE : MODEL ดังนี้

P = Participation ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ทั้งในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมบริหารจัดการร่วมติดตามประเมินผล โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมอย่างถี่ถ้วนชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์ของการเข้าไปมีส่วนร่วม เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม และมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองอย่างเต็มใจ การที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทโดยสมัครใจ เพื่อส่งผลต่อการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และกิจการทางการเมืองของรัฐบาล กิจกรรมเหล่านี้มีความหลากหลาย ตั้งแต่การเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียง การบริจาค การรณรงค์ ไปจนถึงการประท้วงและการแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

F = Freedom ความอิสระเสรี ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในที่ประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้เหตุผลในการพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และร่วมรณรงค์ในประชาชนในพื้นที่รักษาฐานะเบียดการเลือกตั้งให้ มีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

A = Awareness มีความตื่นตัว ส่งเสริมให้ประชาชนนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาการอบรมไปสู่การปฏิบัติเพื่อเพิ่มความตื่นตัวทางความคิดอยู่ตลอดเวลาจากการได้ฟัง การได้เรียนรู้การเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง ร่วมทั้งการแก้ไขปัญหาสามารถใช้ความรู้นั้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเท่าที่จะทำได้ด้วยความมีจิตอาสา และช่วยในการพัฒนาให้เป็นสังคมที่มีความตื่นตัวต่อไป

E = Equal ความเท่าเทียม เปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถเข้าบริหารจัดการพัฒนาบ้านเมืองให้ดีขึ้นไม่เลือกปฏิบัติระหว่างหญิงและชาย รับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้อื่น พร้อมนำมาพิจารณาร่วมกัน และให้เกียรติให้ความเคารพซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม คือ 1) P = Participation ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) F = Freedom ความอิสระเสรี 3) A = Awareness ส่งเสริมให้มีความตื่นตัว 4) E = Equal ความเท่าเทียม

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1.1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญของการวิจัยทุกด้านที่ได้จากการกำหนดตัวแปร และสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้แยกแยะสาระสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้ 1) ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในเรื่องกฎระเบียบข้อบังคับปฏิบัติตนตามกฎหมายการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย 2) ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีสิทธิและเสรีภาพในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น 3) ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความกล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง 1.2) ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ จากการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญของการวิจัยทุกด้านที่ได้จากการกำหนดตัวแปรและสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้แยกแยะสาระสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยเข้าร่วมประชาสัมพันธ์กับรถกระจายเสียง และเป็นผู้ผ่านการอบรมผู้สังเกตการณ์ที่หน่วยเลือกตั้ง 2) ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยผู้จะเป็นผู้ที่จะเป็นผู้บริหารท้องถิ่น เข้าร่วมกับผู้นำชุมชนและตัดสินใจทางการเมืองโดยการสนทนากันแลกเปลี่ยนข้อมูลกันและกัน 3) ผู้บริหารท้องถิ่นควรเปิด

โอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างอิสระเปิดกว้าง 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ 2.1 ควรศึกษาวิจัยการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในหลักอื่นๆ ที่นอกเหนือจากหลักอภิธานิธรรม 7 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้เด็กเยาวชน และผู้สูงอายุ ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ ด้านข่าวสารการเลือกตั้ง

บรรณานุกรม

- ชลิต วงษ์สกุล. (2563). การตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในอำเภอหนองฉางจังหวัดอุทัยธานี. ใน (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุรเดช สุเมธโส (บุญเรือง). (2562). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. ใน (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการวรวิทย์ สุเมธ. (2563). พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5. ใน (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สำนักงาน กกต. จังหวัดสมุทรสงคราม. (2567). *ข้อมูลข่าวสาร*. เรียกใช้เมื่อ 12 พฤษภาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/cpd2Z>
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม. (2567). *สภาพและข้อมูลพื้นฐาน*. เรียกใช้เมื่อ 11 พฤษภาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/cpd2Z>
- อมร รักษาสัตย์ และคณะ. (2544). *กฎว่าด้วยการบริหารการเมืองการเศรษฐกิจและชีวิตสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บพิธการพิมพ์.
- Taro Yamane. (1973). *An Introductory Analysis, 3rd Edition*. Tokyo: Aoyama Gakuin University.